WIKIPEDIA

Idioma meryam mir

Meriam (autoglotónimu *Meriam mìr*; tamién *Miriam, Meryam, Mer, Mir, Miriam-Mir*, etc. *Isten, Esten, Eastern Torres Strait*, y *Able Able*) ye una llingua papú falada polos habitantes d'un conxuntu de pequeñes islles nel este del Estrechu de Torres, ente les islles onde se fala ta *mer* (Islla Murray), *Waier* y *Dauar*, *Erub* (Islla Darnley) y *Ugar* (Islla Stephens). Na parte occidental del Estrechu de Torres, el Kala Lagaw Yállámase dacuando *Mœyam* o *Mœyamau Yá* y ye fonte de numberosos préstamos en meriam. El meriam ye la única llingua papú que se fala en territoriu australianu.

Meriam 'meriam mir'	
Faláu en	Australia
Zona	Y. de les islles del Estrechu de Torres, Queensland (Australia)
Falantes	210 (2006)
Familia	Trans-Fly(?) /Aislladа(?)
	Meriam
Estatus oficial	
Oficial en	*Nengún país*
Reguláu por	*Nun ta reguláu*
Códigos	
ISO 639-1	*nengún*
ISO 639-3	ulk (http://www.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=ulk)

Conteníu

Clasificación

El meriam foi clasificáu ente les Llingües trans-Fly orientales (que Stephen Wurm consideró yera una caña trans-neoguineana), esta clasificación ye la usada tamién en *Ethnologue* (2005). Sicasí, la clasificación de Malcolm Ross (1975) concluyía que les llingües trans-Fly nun yeren parte de les llingües tres-neoguineanes, anque consideró que sí formaben una familia y caltuvo el meriam mir como parte d'esta familia.

R. M. W. Dixon (2002) sicasí considera que la rellación propuesta del meriam coles llingües trans-Fly nun foi convenientemente establecida. Sicasí otru autores si creen que ta bien establecida yá que s'han documentáu numberosos cognaos ente'l meriam mir y otres llingües trans-Fly, ya igualmente los falantes de meriam perciben ciertu grau de inteligibilidad mútual con delles d'eses llingües. Ente los cognaos tán los pronomes y parte de la morfoloxía verbal y nominal. Mitchell and Piper (trabayu ensin publicar) atoparon qu'el meriam mìr tien un 78% cognaos con otres llingües papúes de la familia trans-Fly, siendo'l restu de vocabulariu d'orixe australianu.

Porcentaxes de léxicu australianu, Papú y austronesio
(2) = númberu de items; Mitchell and Piper, Holman et al. 40-word list

Fonte	WCL	MM
Australianu	22.5% (9)	5% (2)
Papú	22.5% (9)	62.5% (25)
Derivaciones/Compuestos	20% (8)	17.5% (7) [Común al Trans-Fly oriental 15% (6)]
Austronesio	12.5% (5)	2.5% (1)
Más d'un posible orixe	15% (6)	17.5% (7)
Inclasificado	32.5% (13)	20% (8)

El Meriam Mìr y el Kalaw Lagaw Yá

El meriam tien cerca d'un 40% de vocabulariu común col Kala Lagaw Yá una llingua aborixe australiana, y por tantu non emparentada filogenéticamente col meriam, falada na parte occidental del Estrechu de Torres.[1] El léxicu compartíu cubre amplios campos semánticos (partes del cuerpu, términos de parentescu, llingua, mitologia, rituales, artefautos, topografía, elementos naturales, vida marina, calidaes, llocalizaciones, direiciones y tiempu), anque nun inclúi verbos. Esto postreru refuerza los argumentos de non parentescu filoxenéticu, y suxure una influencia mutua. El vocabulariu común va dende "cognaos esactos" a palabas que paecen rellacionaes, pero que sufrieron cambeos semánticos azarosos, como s'amuesa nuna llista de 250 términos:[2]

Préstamos recién

La principal fonte de préstamos léxicos dende mediaos del sieglu XX foi'l Yumplatòk (Criollu del Estrechu de Torres) y l'inglés. Amás esisten dellos préstamos adicionales procedentes del Lifu/Drehu, les llingües polinesies (en particular el samoanu y en menor midida'l rotumano), l'indonesiu, el filipín-tagalog, el xaponés y delles llingües europees. Munchos de los foranos fueron reclutados, en dellos casos estadados por aciu la "caza del mierlu", mientres el sieglu XIX pal bucéu en busca de perlles y otros trabayos nel mar, ente qu'otros (procedentes de Lifu y Samoa) yeren misioneros qu'acompañaben a los británicos y a miembros de la *Foreign Bible Society*.

Dialeutos

Anguaño la llingua nun presenta variación dialeutal, Sicasí, enantes na islla Darnley (Erub) y na islla Stephens Ugar faláronse variedaes llingüístiques distintives caracterizaes en parte pola rentención del contraste ente 'ng', 'g', 'n' y 'r' que na variedá d'islla Murray amenorgar a dos namái formes distintes. El soníu 'ng' en meriam modernu convirtióse en 'n'a principiu de pallabra y a 'g' n'interior de pallabres, 'n' en munchos casos dio llugar a 'r' n'interior de pallabra. Dellos exemplos recoyer nun cuentu tradicional de Erub:[3]

Erub : *Aka nade ki andinane? Gue au?*
Mer : *Aka nade ki ardirare? Gue au?*
'¿Ónde lo pondremos? ¿Ellí?'

Erub : *Mena inggandane/ingandane! Keniba uzen unken a keniba imut unken.*
Mer : *Mena igardare! Keriba uzer urker a keriba imut urker.*
'¡Siguíi llevándolo! Our paddles and our poling poles are still strong.'

Los primeros rexistros (entamos del s. XIX) del meriam mìr incluyíen la espresión *debelang* 'de buengusto/guapu', qu'en meriam mìr modernu ye a cencielles *debe lag*. Esto amuesa que'l cambéu 'ng' > 'n'/'g' ye abondo recién, **lang**, anguaño **lag**, ye identico a la fomra del gizra **lang** del mesmu significáu.

Descripción llingüística

Acentu

L'acentu ye fonológicamente distintivu en meriam y puede apaecer na primera o segunda sílabes: **tábo** 'culiebra' y **tabó** 'pescuezu'.

Referencies

1. Mitchell and Piper, unpublished research notes, based on Mitchell 1995
2. Mitchell, 1995
3. Lawrie 1970:283-284)

Bibliografía

- Dixon, R. M. W. (2002). *Australian Languages: Their Nature and Development (http://www.cambridge.org/catalogue/catalogue.asp?isbn=0521473780)*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Passi, Gamalai Ken (1994). «Meryam Mir», en Nick Thieberger & William McGregor: *Macquarie Aboriginal Words*. Macquarie Library, 320–351.
- Piper, N. (1989). *A sketch grammar of Meryam Mer*, MA thesis, Australian National University.
- Ross, Malcolm (2005). «Pronouns as a preliminary diagnostic for grouping Papuan languages», en Andrew Pawley, Robert Attenborough, Robin Hide and Jack Golson: *Papuan pasts: cultural, linguistic and biological histories of Papuan-speaking peoples*. Canberra: Pacific Linguistics, 15–66.
- Lawrie, Margaret (1970). *Myths and Legends of Torres Strait*. St. Lucia: University of Queensland Press.

Enllaces esternos

- Opolera Wetpur (http://justus.anglican.org/resources/bcp/PNG/meriam_hc.html) Anglican Holy Communion service in Meriam

Control d'autoridaes	Proyeutos Wikimedia · Datos: Q788174